

Goede omgevingskwaliteit

Beleidsinstrumenten en processen voor een goede omgevingskwaliteit

Flip ten Cate

Federatie ruimtelijke kwaliteit

Hoofddoelen Omgevingswet

Veiligheid
Gezondheid
Goede omgevingskwaliteit

Omgevingskwaliteit

Heeft betrekking op de fysieke leefomgeving

- (OW art 1.2 lid 2: in ieder geval bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, landschappen, natuur, cultureel erfgoed)

Minister Schultz in de Tweede Kamer:

“Omgevingskwaliteit = ruimtelijke kwaliteit plus de intrinsieke waarde van natuur”

College van Rijksadviseurs:

Omgevingskwaliteit = ruimtelijke kwaliteit + milieu

Omgevingswet: *Balans tussen Benutten en Beschermen*

Ruimtelijke Kwaliteit

Basisbegrip Vierde Nota over de Ruimtelijke Ordening (Vino en Vinex)

Ruimtelijke kwaliteit aanwezig in een omgeving of bouwwerk met:

Gebruikswaarde (effectief voor het gebruik)

Toekomstwaarde (robuust, duurzaam, volhoudbaar)

Belevingswaarde (fraai, verrijkend, vernieuwend, aantrekkelijk)

Ruimtelijke Kwaliteit is dus niet: beeldkwaliteit.

Ruimtelijke kwaliteit is wel: subjectief, niet normatief (je kan het niet meten, je kan het wel weten)

Goede omgevingskwaliteit

Ruimtelijke kwaliteit + omgeving (in drie dimensies)

- ❖ Aansluiten bij de kwaliteit van de omgeving (kenmerken van het gebied staan centraal)
- ❖ Verrijken van de omgeving (geen monofunctionaliteit, maar koppelen aan omgevingswensen en belangen)
- ❖ Betrekken van de omgeving (participatie)

Bouwcultuur

Verklaring van Davos over Baukultur
31-1-2018.

Bouwcultuur = Omgevingskwaliteit +
inclusieve samenleving + proces van
samenwerken

Bouwcultuur is een goed antwoord op
De Grote Verbouwing

Werken aan goede omgevingskwaliteit

Beleid

- Veranker het in Omgevingsvisie (belang o.m.: toetsingskader van buitenplanse vergunning)
- Veranker het in Omgevingsplan (op vele niveaus:
 - als hoofddoel van het Omgevingsplan
 - als 'zorgplicht'
 - via gesloten normen (geef de maten van een dakkapel op in het OP)
 - via beleidsregels gekoppeld aan open normen (bv regels voor het uiterlijk van bouwwerken)

Schetsboek
voor een
omgevingsplan
op kwaliteit

Werken aan goede omgevingskwaliteit

Bruidschat:

De welstandsnota en –criteria zijn per 1.1.'21 van rechtswege 'beleidsregels voor het uiterlijk van bouwwerken'

Dus qua beleid geen actie gevraagd (hooguit check of verwijzingen in de nota naar wet- en regelgeving nog kloppen, bv naar reclameverordening)

Erfgoedverordening: idem, is per 1.1.'21 opgenomen in het stelsel
NIET GEREGELD: COMMISSIE RUIMTELIJKE KWALITEIT (welstand + monumenten).

Adviesstelsel Omgevingswet - proces

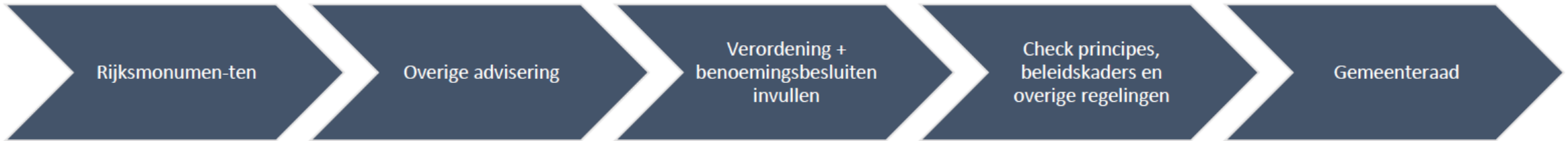
De **gemeentelijke adviescommissie (art. 17.9)** adviseert over:

- aanvragen om een omgevingsvergunning voor een rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een monument (Ow art. 16.15a onderc.1), en
- aanvragen om een omgevingsvergunning voor andere activiteiten die door de gemeenteraad aangewezen zijn, of als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet (Ow art. 16.15a onderc.2), en
- het ontwikkelen van beleid voor de fysieke leefomgeving als het college van burgemeester en wethouders daartoe aanleiding ziet (Ow art. 17.9 2elid)

Adviesstelsel Omgevingswet

- Geest van de wet (o.m. motie 120 van VVD/PvdA)
- verzoekt de regering om, in het implementatietraject van de Omgevingswet gemeenten te stimuleren de adviescommissie (zoals genoemd in art 17.9) ook in te zetten om initiatiefnemers aan de **voorkant** van het proces te adviseren en uit te dagen om hun plannen met zo veel mogelijk kwaliteit en consensus te realiseren en het welstandstoezicht achteraf geleidelijk af te bouwen

Eenvoudig: huidige situatie Omgevingswetproof

Beter: integraal advies aan 'de voorkant'

twee aanvullende stappen

Dialogo context
en reikwijdte

Omlijnen
adviesrollen en
samenhang

Adviesstelsel – 4 adviesrollen

Beleidsgerichte Advisering	Advisering over activiteiten
Bijvoorbeeld: omgevingsvisie en –plan, beeldkwaliteit, aanwijzing gemeentelijk monument, RES-omgevingskwaliteit, hoogbouwvisie...	<ul style="list-style-type: none"> • Opgavegericht (omgevingsscan, welke belangen kan je koppelen, ‘ontwerpend onderzoek’ - meerwaardeadvies)
	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwerpgericht (optimaliseren van schetsontwerp, keukentafelgesprek)
	<ul style="list-style-type: none"> • Beoordelingsgericht (toetsen van een vergunningaanvraag aan OP-regels, beleidsregels of aan ‘goede omgevingskwaliteit’ bij buitenplannen)

Niet alles onder de wettelijke commissie: de wet (Omgevingswet, Awb) biedt vele varianten van advisering, formeel en informeel

Advies: wel alles in één *stelsel*, opdat de supervisor de beoordelingscommissie niet tegenspreekt.

Handreiking Adviesstelsel Omgevingskwaliteit

VNG, RCE en Federatie ruimtelijke kwaliteit

Deel 1 (handreiking, managementsamenvatting, beleidsoverwegingen en keuzes + wettelijk stelsel) – gepubliceerd medio februari

Deel 2 (voorbeeldteksten t.b.v. instellingsbesluit van de raad of verordening) – gepubliceerd *uiterlijk* april, in VNG en Sdu databank

Mail voor belangstelling Deel 1: info@ruimtelijkekwaliteit.nl